

Stap 3 extra

Geheugensteun

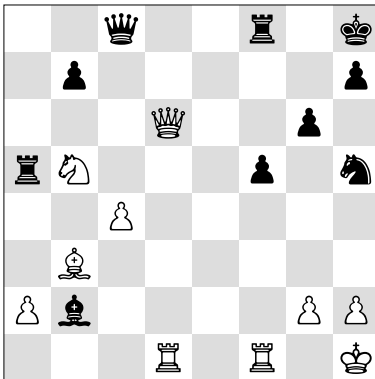
De 3^e druk van werkboek Stap 3 extra verschijnt voor het eerst als internationale versie. De enige geheugensteun is verdwenen. Het aantal mixbladen is teruggebracht tot 10. Met de verschijning van Stap 3 mix zijn er genoeg gemixte opgaven beschikbaar. De vrijgekomen ruimte is opgevuld met opgaven met derde stap thema's.

De lesgever kan de geheugensteunen op het juiste moment uitdelen. Let wel dat een geheugensteun de lessen uit de handleiding nooit kan vervangen!
(Handleiding voor schaaktrainers Stap 3)

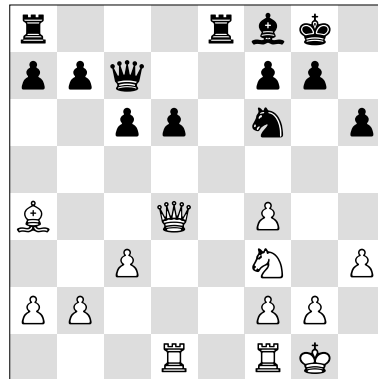
Onderaan de pagina staat aangegeven voor welke bladzijden in het werkboek de geheugensteun nodig is.

De antwoorden van de opgaven staan op <http://www.stappenmethode.nl/nl/antwoorden.php>
Voor meer informatie en bestellen verwijzen we naar onze website: <http://www.stappenmethode.nl>

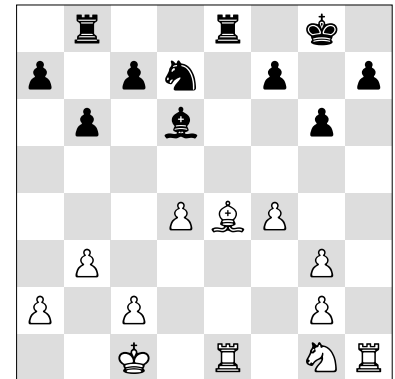
Het oplossen van opgaven zonder een aanduiding van het onderwerp is altijd lastig. Je weet niet precies waar je naar moet kijken. Toch kunnen ook dergelijke opgaven met de juiste zoekstrategie wel degelijk goed worden opgelost. Als je niet direct het antwoord ziet, kijk je welke kenmerken er zijn.

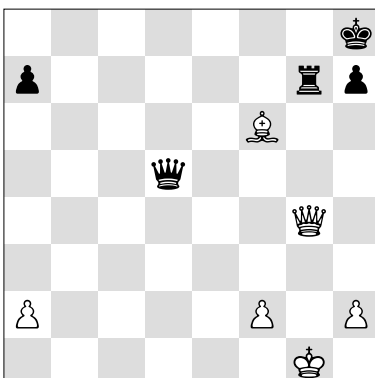
Aanvalsdoelen: koning, hout of veld
 Ongedekte stukken zijn altijd een aanwijzing voor een dubbele aanval.
 Bij zwart staan Lb2 en Ta5 ongedekt. Wit wint met de dubbele aanval van de dame een stuk **1. Dd2**.

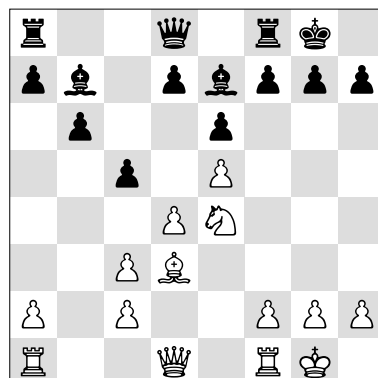
Stukken op dezelfde baan
 Bij wit staan de dame en de loper op dezelfde rij. Soms is dat onhandig, zoals in deze stelling. Zwart kan met een röntgenaanval een stuk buit maken: **1. ... Te4**. Van belang is dat de dame de loper niet kan dekken.

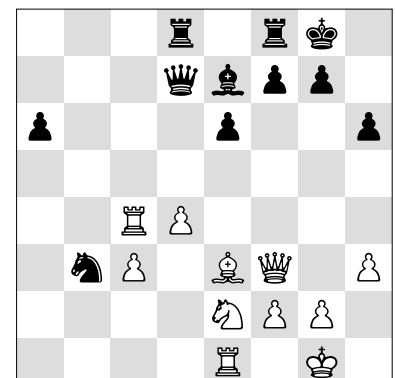
Penning
 De loper op e4 staat in de penning. Gepende stukken moet je nog een keer aanvallen. Dat kan hier met een pion of een stuk. Meestal is een pion beter maar op **1. ... f5** komt **2. Ld5+**. Juist is **1. ... Pf6**. Zwart wint een stuk.

Gepende stukken
 Het eerste dat opvalt in deze stelling is de matdreiging van wit. Gelukkig voor zwart is hij aan zet. Niet alleen de zwarte toren staat gepend, maar ook de witte dame. De dame kan zich dus maar alleen over de g-lijn bewegen. Zwart profiteert met **1. ... Dd1+**. De dame van g4 mag niet op d1 slaan.

Uitschakelen verdediging
 Een kenmerk in deze stelling is een stuk met een verdedigende taak. De loper op d3 moet het paard op e4 dekken. Dat is een signaal om de loper uit te schakelen. Hier is wegglokken met **1. ... c4** de aangewezen weg. Zwart wint een stuk na **2. Lxc4 Lxe4**. Slaan en weggagen zijn andere mogelijkheden.

Insluiten
 Weinig mobiliteit is een belangrijke aanwijzing voor een mogelijke materiaalwinst. De witte toren op c4 kan alleen nog maar naar c6 weggaan. Met de mooie zet **1. ... Pa5** slaat zwart twee vliegen in een klap. Hij valt de toren aan en hij controleert c6 een keertje extra. Wit verliest de kwaliteit.

Op laatste 10 bladzijden staan opgaven met deze onderwerpen, aangevuld met onderwerpen uit Stap 2. In enkele stellingen is er geen winst mogelijk, maar moet je de juiste verdediging aangeven.